

Josep Viñallonga

una vida a Alella i al Cafè de Dalt

SIGRID GUILLEM / FOTO: JORDI FARRÚS

Em rep amb mirada curiosa i afable, i la seva mà em convida amb gest educat a entrar al petit despatx de casa seva on llibres i records omplen l'espai per igual. L'he distret de la seva partida diària d'escacs a l'ordinador... Es fa difícil encertar-li l'edat, doncs és d'aquelles persones que a ulls del veí figuren immutables, com si el temps els fes una petita concessió i decidís aturar el pas en el seu semblant. El seu posat serà i proper recorren l'82 metres d'alçada i és llargament amical. Una estatura poc freqüent per als de la seva generació, però ben encaixada en un cos que manté prim i àgil, i que vesteix de manera cuidada i amb elegància austera. Aviat descobreixo el saber estar i el tarannà atent i educat propi de qui ha treballat tota la vida de cara a la gent. Escolta i es fa escoltar. El seu discurs és lúcid i la seva parla, pausada i segura, compassada amb la mirada neta i alegre.

Josep Viñallonga (Alella, Abril de 1937) ha estat una de les cares visibles del Bar-Restaurant Viñallonga, popularment conegut com a Cafè de Dalt, a la Riera principal d'Alella. Amb més de mig segle d'història, aquest emblemàtic local ha estat un testimoni passiu de l'evolució que ha viscut el poble, però també de la seva gent, dels costums i de la societat en general. I també amb el poble ha canviat per adaptar el servei a les necessitats del client. "Era com una família: el bar de poble casolà on tothom es coneixia... Ara és un bar de tothom", comenta el Josep.

El Josep va créixer en plena postguerra en una Alella encara ferida, on el dia dia de la seva gent semblava seguir un mateix ritme pausat, però constant i irreverent, forçat per la voluntat col·lectiva de seguir endavant. Alella tenia poc més de dos mil habitants, "ens coneixíem tots; sortint del centre tot eren vinyes i camps", recorda el Josep. Com també l'escassetat dels aliments i les opcions d'intercanvi: "Molta gent havia d'anar a buscar pa a Vilanova del Vallès. El pare tenia tres vinyes i hi sembraven blat a una part del terreny. Un cop segat, el portaven a Vilanova del Vallès a canvi de pa; l'única manera de menjar-ne de bo, tot i que te l'acabaves de menjar sec".

El temps ha permès al Josep tenir una visió més objectiva i reflexiva del seu passat, i prendre'n consciència històrica. "És ara que ho he vist tot diferent", sentència. Va créixer en una societat eminentment agrícola, condicionada per la inestabilitat política i social, els pocs recursos, l'excessiu intervencionisme polític i el pes de les institucions religioses. Els retrats de Franco i la bandera espanyola formaven part del seu entorn quotidià. A l'Escola Fabra la cantada setmanal de l'himne nacional s'encabia en el calendari escolar; una imposició que l'alumnat prenia com a part de la rutina lectiva, sovint acompanyada d'anècdotes que avui es recorden amb humor i s'escolten amb incredulitat.

La mare del Josep, l'alellenca Maria Assumpció Guàrdia, de Can Poldo, servia al llavors Centro Moral (prèviament, La Unión Alellense), un centre social sota la tutela de l'Associació d'Antics Alumnes i Amics de l'Escola Pia. El pare, Pere Viñallonga, originari de Montornès del Vallès, es dedicava a la pagesia, però també hi donava un cop de mà. El Centre "era com una catequística, no tenia vida", recorda de la seva infància el Josep; "hi havia poca feina, no corria ningú... Molts homes estaven agafats i la resta tenien pocs cuartos (...). Els començaments sempre són difícils...". Precisament, el Josep conserva el primer llibre de comptabilitat del local dels seus pares, de l'any 1943, tot i que el

Centre es va obrir el 1939 després d'estar tancat per un breu període durant la Guerra Civil. El resum dels ingressos del primer mes és de 900 pessetes i les despeses, de 1.059 pessetes.

Al primer pis del Centro Moral es feia teatre i, més endavant, també cinema. Les pel·lícules s'obtenien de la Calàndria del Masnou. Un jove Josep "era l'encarregat de fer la pissarra: cada diumenge es feia cine i jo anava amb bicicleta a buscar els cartells al Masnou i escrivia l'enunciat de la pel·lícula a la pissarra de guix que hi havia al local", explica divertit. I amb sentit de l'humor recorda també, per excessiva, la censura oficial que rebien les pel·lícules, sovint doblement retallades abans de ser emeses al públic, "doncs al·legaven que eren immorals".

El Josep va estudiar comerç a la mateixa Escola Fabra. Va treballar a Can Font, a l'oficina de Cal Xic al Masnou i al Banc Central, en aquesta mateixa població veïna. "Llavors només hi havia dos bancs i havíem de vestir trajo", comenta. I seguidament a les Bodegues Jaume Serra d'Alella d'administratiu, on va treballar al llarg de cinc anys.

A les Bodegues Jaume Serra el Josep va conèixer la Carme Bertran, amb qui es va casar el 1961 i té dos fills i una filla: el Jordi, el Josep, la M. Rosa, i set néts. Amb la Carme, van decidir prendre el relleu dels pares del Josep i portar el Bar Viñallonga.

La gradual reactivació econòmica del país entre els anys cinquanta i seixanta es va veure reflectida en el Cafè: cada vegada hi havia més feina i l'establiment va cobrar entitat pròpia, convertint-se en el bar del poble, amb molta vida social. El Josep conserva molts records i anècdotes d'aquella època com els lligats a la Festa Major, quan no donaven l'abast a servir taules. I reconeix que, per servir, s'ha de ser molt pacient, discret i saber empatitzar amb

el client, doncs el bar "és com un confessorari".

El 1971 van adquirir el local i el van edificar de nou: el Bar i Restaurant Viñallonga iniciava una nova etapa. Va desaparèixer el pis de dalt, però van habilitar un espai per a jocs de taula en una sala annexa al bar i es van començar a servir menjars, encarregant-se la Carme de la cuina. El local va prendre una nova embranzida i va esdevenir un punt de trobada entre alellencs on anar a jugar a cartes, dòmino, billar i escacs; a esmorzar i a fer el vermut del migdia.

El Josep sempre ha tingut una gran afició pel futbol i l'ha transmesa a la seva família. Ha estat vint anys vinculat a la Junta de l'Alella CF, els dos últims com a president. Així, el Cafè ha estat molt lligat a aquest esport, sent lloc de trobada entre tots els simpatitzants. "Al Cafè de Dalt fèiem les reunions els divendres, de les deu fins a les dotze del vespre ben bé" i també "ens trobàvem al Cafè per anar als partits o fer celebracions", explica alegre el Josep.

Tot i que el Cafè de Dalt està avui dia a mans del seu fill Pepe, el Josep s'hi deixa veure, però dedica molt de temps a passejar i fer sortides. "Gairebé cada dia anem amb en Cinto a peu fins a la Calàndria, al Masnou, i tornem amb el minibus. També ens reunim tota una colla a la Moncloa i la fem petar (...)", explica amb entusiasme. És lector de premsa, tot i que li agrada més llegir l'esportiva pel to catastrofista, que diu, impregna la premsa en general. I sobre l'actual situació política del país es mostra satisfet pel camí empès cap a la independència democràtica de Catalunya: li agradaria "al menys provar-ho, però en sembla que no arribarà a temps" esmenta prudent, però veient-lo m'assevero que encara li queda camí per recórrer... ●

Ha dedicat la seva vida als seus, a servir i a tirar endavant un dels locals emblemàtics d'Alella: el Josep ha viscut el desenvolupament del poble i la societat des del Cafè de Dalt i amb la seva gent.